

Socialstyrelsens information

- till LARO mottagningar för att minska smittspridningen av Covid-19

Regina Ylvén

- Arbetar på Vägledning för hälso- och sjukvården, Socialstyrelsen
- Förstudie om behovet av ett kunskapsstöd
- RU: Kunskapsstöd om läkemedelsassisterad behandling vid opioidberoende (LARO) (hälso- och sjukvården och socialtjänsten)
- Råd för att minska smittspridningen inom LARO

Covid-19

Sjukdomen covid-19 orsakas av viruset SARS-CoV-2 och är en mycket smittsam sjukdom som drabbar andningsorganen och leder till respiratorisk, fysisk och psykologisk dysfunktion hos personer

Personer med beroende måste betraktas som extra sårbara i detta sammanhang och för patienter i LARO behöver speciella åtgärder vidtas för att begränsa smittspridning av covid-19

Övervägande

Det finns ett behov av att överväga hur vård och behandling kan planeras och upprätthållas för denna målgrupp, samtidigt som smittorisken för covid-19 ska hanteras

Målgruppen personer med opioidberoende...

...riskerar särskilt att drabbas av covid-19

- nedsatt immunförsvar

...risk för att sjukdomen covid-19 får ett allvarigare förlopp

- kroniska sjukdomar, såsom luftvägs-, lever-, njur- eller hjärt-kärlsjukdomar

Behov av att se patientens hela situation

Vilken vård- och behandling som ska ges i en bestämd situation måste bestämmas utifrån en helhetsbedömning av patientens situation, sjukdomsläget, möjlighet till nytta av den tilltänkta behandlingen, alternativens för- och nackdelar och, om möjligt/lämpligt, patientens uppfattning.

Riskbedömning

I varje enskilt fall finns behov av att väga de olika riskerna mot varandra.

Vissa stabila patienter kan exempelvis klara längre intervall för medicinutdelning, om de bedöms ha en lägre risk att återfalla.

Från hälso- och sjukvårdens sida behöver bästa möjliga avvägning göras om vad som bedöms vara bäst ur patientsäkerhetssynpunkt.

Faktorer att särskilt ta i beaktande för att minska smittspridning:

Tydlig information om förändringar av mottagningens rutiner, och regelbunden kommunikation med patienterna kan minska antalet missade möten och risken för abstinens, återfall och överdosering.

Faktorer att särskilt ta i beaktande för att minska smittspridning:

Information, utbildning och uppdatering om råd och stöd till patienterna om att använda tvål och vatten eller handsprit, stanna hemma vid symtom, och att undvika kontakt med riskgrupper.

Hänvisa till 1177 för information, frågor och svar och att kontakta vårdcentral/akutmottagning vid svårare symtom, exempelvis andnöd.

Faktorer att särskilt ta i beaktande för att minska smittspridning:

Hämtning av läkemedel kan spridas ut över dagen om det är möjligt för att undvika samling av flera patienter samtidigt.

Öka hygienåtgärderna vid leveransställena.

Be patienterna att inte ta med anhöriga vid besök på mottagningen.

Faktorer att särskilt ta i beaktande för att minska smittspridning:

I enskilda fall kan det vara möjligt att införa färre möten och längre hämtningsintervall för patienter, där detta är medicinskt motiverat och inte utgör medicinsk risk.

Faktorer att särskilt ta i beaktande för att minska smittspridning:

För patienter som **inte är stabila** i sin behandling och det är osäkert om de kan hantera läkemedel på egen hand kan längre hämtningsintervall innebära en medicinsk risk.

Det gäller även patienter som på grund av kognitiva eller psykiatriska tillstånd, eller oförmåga inte kan hantera hemdoser på ett säkert sätt.

Faktorer att särskilt ta i beaktande för att minska smittspridning:

Om en patient utvecklar symtom på covid-19 kan doseringen av de läkemedel som ges i LARO behöva justeras eftersom läkemedlen har effekter på andnings- och lungfunktion.

Faktorer att särskilt ta i beaktande för att minska smittspridning:

Personer med opioidberoende och övriga psykiatriska tillstånd, som smittats av covid-19, kan till följd av social distansering, karantän eller isolering uppleva ökad ångest, oro eller rädsla och kan behöva samtalskontakt.

Faktorer att särskilt ta i beaktande för att minska smittspridning:

Personer med beroendesjukdomar som är i aktivt drogbruk och har samtidig psykiatrisk och somatisk samsjuklighet utgör en av de mer kritiska riskgrupperna för covid-19.

I målgruppen finns personer med begränsade levnadsvillkor, avsaknad av socialt skyddsnät, ex. hemlöshet och begränsad tillgång till hygieninfrastruktur vilket ökar risken för att smittas.

Faktorer att särskilt ta i beaktande för att minska smittspridning:

I Socialstyrelsens nationella riktlinjer för stöd och behandling vid missbruk och beroende ges förskrivning av nässprayen naloxon högsta prioritet för att minska risker för narkotikarelaterad dödlighet.

Informationsmaterial som är riktat till brukare och personal har tagits fram och finns att beställa hos Socialstyrelsen. LARO-verksamheterna är av stor betydelse för att ge utbildning och förskrivning vad gäller naloxon.

Källor

Informasjon fra SERAF omkring spesielle tiltak for sårbare grupper med ruslidelse i coronatider.

<https://www.med.uio.no/klinmed/forskning/sentre/seraf/aktuelt/aktuelle-saker/2020/informasjon-seraf-koronoa.html>

The Substance Abuse and Mental Health Services Administration (SAMHSA).

<https://www.samhsa.gov/coronavi-rus>

Övriga källor

EMCDDA publishes update on the implications of COVID-19 for people who use drugs and for drug service providers.

http://www.emcdda.europa.eu/news/2020/emcdda-publishes-update-on-the-implications-of-COVID-19-for-people-who-use-drugs-and-for-drug-service-providers_en

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2016:1) om läkemedels-assisterad behandling

Socialstyrelsen har mottagit en ansökan om dispens från 5 kap. 1§ i HSLF 2016:1

Socialstyrelsen bedömde att det inte föreligger särskilda skäl att medge undantag från 5 kap 1§

Motiveringen var att genom förbättringar i hanteringen av de patienter som står i kö till LARO eller som påbörjat sin behandling finns det möjligheter att hantera den situation som uppstått med anledning av Covid-19 situationen.

 Socialstyrelsen Sveriges kunskapsmyndighet för vård och omsorg

Behov av uppdatering

Socialstyrelsen har en mängd stöd och information om covid-19 till hälso- och sjukvården och socialtjänsten m.fl.

Det kommer att finnas behov av att uppdatera informationen eftersom kunskapen om covid-19 ökar för varje dag

 Socialstyrelsen Sveriges kunskapsmyndighet för vård och omsorg

Ny forskning

En studie (de Bernardis, et.al. 2020) publicerad i Italien visade att av 32 305 personer med beroende var endast 0,059% covid-positiva, vilket är sju gånger mindre än befolkningen i allmänhet.

En studie (Wang, et.al. 2020) genomförd i USA visade att personer med beroende hade signifikant högre risk att utveckla covid-19 jämfört med patienter utan beroende. Individer med opioidberoende löpte störst risk. Bland 7 510 380 patienter med beroende hade 722 370 nyligen diagnostiserats ha covid-19 (9,6%).

 Socialstyrelsen Sveriges kunskapsmyndighet för vård och omsorg

**Mer information finns på:
www.socialstyrelsen.se**

 Socialstyrelsen